

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.432/2019/5.

A tanács tagjai:

Dr. Wellmann György a tanács elnöke
Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Hórich és Varga Ügyvédi Iroda - ügyintéző: dr. Hórich Ferenc ügyvéd

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

... jogtanácsos

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.808/2018/3/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 29.P.20.018/2018/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes helyett az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes édesapjának tulajdonát képező személygépjárműben 2016. március 17. napján 16 óra 50

perc körüli időben ismeretlen személy kárt okozott. A felperes feljelentése nyomán az alperes előtt eljárás indult, melynek során 2017. január 24. napján hallgatták meg tanúként. Az eljárásban a felperes adatai zártan kezelését kérte. Az ügyben eljáró szabálysértési hatóság 2017. július 8. napján 01813/469-41/2016. szabs. szám alatt hozott határozatot, melyet a feljelentő és az eljárás alá vont személy részére is kézbesített. A határozat a felperes lakcímét tartalmazta. Ezt követően a hatóság 2019. október 9. napján kijavító határozatot hozott 01813/469-47/2016. szabs. szám alatt, melyben az adatokat ismételten szerepeltette.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a személyes adatok védelméhez fűződő jogát azzal sértette meg, hogy a fenti két határozatban jogellenesen szerepeltette személyes adatait, így azokat annak megismerésére nem jogosultak számára nyilvánosságra hozta. Módosított keresetében az alperest 700.000 forint sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni. E körben előadta, hogy az adatok zártan kezelésére alapos oka volt, hiszen a szabálysértési eljárás alá vont személy a baleset helyszínét elhagyta, és semmilyen elérhetőséget nem hagyott hátra, vagyis cselekményét nem ismerte el. Hivatkozott arra is, hogy az alperes jogellenes magatartása benne félelmet keltett, hiszen kifejezetten ezért élt a törvény adta jogával, lehetőségével.

Az első- és másodfokú ítélet

- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyes adatai védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a XIII. kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési hatósága fent rögzített két határozatában jogellenesen szerepeltette a felperes személyes adatait és ezzel azok megismerésére nem jogosult számára is megismerhetővé váltak. Kötelezte továbbá az alperest 250.000 forint sérelemdíj felperes javára való megfizetésére.
- [4] A sérelemdíj mértékét az eset körülményeire tekintettel mérlegelés útján állapította meg. Ennek során figyelembe vette, hogy a jogsértésre két alkalommal került sor, mely az alperes eljárása során tanúsított figyelmetlenségéből és gondatlanságából fakadt. Az alperes magatartása alkalmas volt arra, hogy a felperesben kellemetlenségérzet alakuljon ki és ezen az eljárás későbbi megszüntetése sem változtat, mert a két határozat között eltelt több mint két hónapos idő elegendő volt ahhoz, hogy a felperesben fenyegető jellegű pszichés állapot kialakuljon. Kitért arra is, hogy a felperes a sérelemdíj mértékét ezt meghaladóan nem bizonyította, valamint a félelemérzeten kívül egyéb előadása nem volt. Köztudomású ténynek fogadta el, hogy a szabálysértési eljárásban a sértett fél számára megterhelő a sérelmet okozó féllel való találkozás. A tanú adatainak zártan kezelésére vonatkozó szabályok garanciális jellegűek, melyek célja egyrészt a sértett vagy tanú biztonságának védelme, másrészt a bűncselekménnyel információval rendelkező személy biztosítása arról, hogy nem érheti hátrány az eljárásban való részvétele miatt. Az alperes ezt a bizalmi szabályt szegte meg, mellyel nemcsak a felperes bizalmát veszítette el, hanem a jövőbeli eljárásban részt vevők bizalmát is veszélyeztette. A jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére és a sérelemdíj büntetés-funkciójára tekintettel megállapította, hogy a 700.000 forint sérelemdíj eltúlzott és úgy határozott, hogy 250.000 forint alkalmas a felperesre gyakorolt hatás kompenzálására.
- [5] Az alperes - csak a sérelemdíjban való marasztalását sérelmező - fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a támadott részében helybenhagyta. A másodfokú eljárásban kizárólag a sérelemdíj elsőfokú bíróság által meghatározott összegét kellett vizsgálni. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó jogszabályokat helyesen alkalmazta, és a jogsértéssel összefüggésben a sérelemdíj

összegének meghatározásánál a Ptk. 2: 52. § (3) bekezdésében rögzített szempontokat helyesen értékelte, érdemi döntését kellően megindokolta. Alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan okot, mely a sérelemdíj leszállítására alapot adhatott volna.

- [6] Kifejtette, hogy a BH 2016. 241. alapján a személyiségi jog megsértésének nem automatikus jogkövetkezménye a sérelemdíj alkalmazása. A jogosultnak ugyan a hátrányt nem kell bizonyítania, azonban a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdésből kitűnően az érintett, az őt ért nem vagyoni sérelemért követelhet sérelemdíjat. A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdésben rögzített szempontok értékelésével kell megállapítani, hogy az adott személyt érte-e hátrány és annak alapján kell eldönteni, hogy jogosult-e sérelemdíjra, amennyiben igen, milyen összegben.
- [7] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy köztudomású tény, hogy a szabálysértési eljárásban a személyes adatok titokban tartásához különösen fontos érdek fűződhet, így az erre vonatkozó kérelem esetén a személyes adatok, az eljárás alá vont személy részére történő közlése alkalmas lehet a tanúban való félelem keltésére. A tanú vallomását annak tudatában teszi meg, hogy emiatt később hátrány, fenyegetés, veszély nem érheti, adataihoz csak a hatóságok férhetnek hozzá. A személyes adatai zártan kezelését a felperes kérte, így a 2012. évi II. törvény 63. § (1) bekezdése megsértése, azaz a személyi adatok kiszolgáltatása kompenzálást igénylő nem vagyoni sérelmet eredményez. A másodfokú bíróság szerint, a Ptk. megszövegezéséből következően a jogsértés ismétlődő jellegének is jelentőséget kell tulajdonítani és ez független attól, hogy ez a nem vagyoni sérelemre kihatással van-e.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a Kúria hozzon új határozatot és a felperes keresetét utasítsa el.
- [9] Anyagi jogi jogszabálysértésként a Ptk. 2:53. § (3) bekezdésére hivatkozott és kérelme tartalmából kitűnően eljárásjogi jogszabálysértésként a Pp. 206.§-át jelölte meg.
- [10] Érvelése szerint tévesen értékelték az eljáró bíróságok az összecszerűség körében a jogsértés ismétlődő jellegét, mivel a korábban már megismert adat újabb megismerése súlytalan, esetleges lakcímváltozás esetén lett volna csak értékelhető. Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet nem vette figyelembe, hogy a felperes a hátránya mértékét nem bizonyította és a tárgyaláson sem jelent meg. Az alperes bizalmi elvet sem sértett, bizalomvesztésre vonatkozó előadást a felperes sem keresetében, sem a tárgyaláson nem tett, a jogsértésről pedig az eljáráson kívüli személyek nem szereztek tudomást, így erre figyelemmel a sérelemdíj büntetés-funkciója sem érvényesülhet. Hivatkozott arra is, hogy a megállapított 250.000 forint sérelemdíj eltúlzott az irányadó bírói gyakorlatra tekintettel, melynek alátámasztásául eseti döntéseket jelölt meg.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.
- [12] Előadta, hogy a felülvizsgálati kérelem felülmérlegelésre irányul. Hivatkozott arra is, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglalt eseti döntések a perbeli ügyre nem alkalmazhatók, mivel fogvatartásra vonatkozó jogsértésekkel kapcsolatosak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

- [14] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és Pp. 275. § (3) bekezdése, illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés lehet, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [15] A Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a kérelemben megjelölt jogszabályhelyek és jogi indokok alapján jogszabálysértő-e.
- [16] A felperes felülvizsgálati kérelme - annak tartalma szerint - a sérelemdíj összecszerűségével kapcsolatban a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglalt körülmények Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelését támadja és a kérelem lényegében arra irányul, hogy a fenti feltételek mérlegelésének, értékelésének eredményeként a felperes sérelemdíj iránti igénye megalapozatlan.
- [17] A bírói mérlegelés felülvizsgálati eljárásban való támadhatóságával kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróságnak, illetve a Kúriának már hosszú ideje töretlenül követett és számos határozatban (pl. BH 1993.768, BH 1999.44) kifejtett gyakorlata az, hogy a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható. Felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan, iratellenes, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen, vagy a bizonyítékok okszerűtlen értékelésén alapul. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítéletben megállapított tényállás mentes ezektől a hibáktól.
- [18] A másodfokú bíróság döntésével a Kúria teljeskörűen egyetértett és mindenben osztotta a jogerős ítéletben kifejtett jogi indokolást is.
- [19] A következetes bírói gyakorlat értelmében - mint ahogy arra a jogerős ítélet is utalt - a személyiségi jogi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben akár azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH 2016. 241.). A perbeli esetben azonban ez nem volt megállapítható.
- [20] A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, a felperes által előadottak okszerű értékelésével és a 2: 52. § (3) bekezdése alkalmazásával állapította meg a sérelemdíj összegét - amikor elfogadva az elsőfokú bíróság kellően megindokolt és megalapozott mérlegelését - nem látott alapot annak mellőzésére.
- [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelemre figyelemmel jegyzi meg, hogy teljes mértékben egyetértett a jogerős ítélet azon megállapításával, hogy a jogsértés ismétlődő jellegét a Ptk. 2: 52. § (3) bekezdése, attól független nevesítetten értékelendő körülménynek tekinti, hogy az kihatással volt-e a nem vagyoni sérelem nagyságára.
- [22] Alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem arra is, hogy a sérelemdíj büntető-funkciója a perbeli esetben nem érvényesülhet.
- [23] A bírói gyakorlat a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglalt sérelemdíj összecszerűségének meghatározásánál irányadó szempontokon túlmenően lényegesnek tartja, hogy a sérelemdíj, mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős: egyrészt kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, és emellett magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. Mindezen körülmények együttes

figyelembevételével kell az adott esetben a fél javára megítélhető sérelemdíj mértékéről határozni.

- [24] A sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogintézmény büntető funkciójára a sértettnek okozott hátrány nagyságától függetlenül figyelemmel kell lenni. Így a bíróság a sérelemdíj mértékében akkor is kifejezésre juttathatja a társadalom rosszallását, ha a sértettnek okozott hátrány nem jelentős. Így a perbeli esetben is helyesen értékelték az eljáró bíróságok azt a körülményt, hogy az alperes kétszeri szabályszegése alkalmas volt a garanciális eljárási szabályokba vetett bizalom megingatására.
- [25] A Kúria a fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a jogsértés ténye és ismétlődő jellege és a köztudomású tényként értékelendő, felperesben kialakult félelemérzet figyelembevételén túlmenően az eljáró bíróságok érvényre juttatták a sérelemdíj másodlagos büntető funkcióját is és ennek megfelelően helytálló mérlegeléssel határoztak a sérelemdíj összegéről, mely megfelel a bírói gyakorlatnak is. Nem volt jelentősége annak, hogy a felperes a tárgyaláson nem jelent meg, mert a felperes előadásai külön bizonyítást nem igényeltek.
- [26] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság határozatának sérelemdíjjal kapcsolatos rendelkezése nem sérti a Ptk. 2:52.§ (3) bekezdését és a Pp. 206.§-át, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [27] Ptk. 2:52. § (3) bekezdés és Pp. 206.§

Záró rész

- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban peresztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § alapján kötelezte a felperes részére a jogi képviselővel összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek áfát is tartalmazó összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, valamint a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [30] A Kúria megállapította, hogy a peresztes alperes illetékmentessége miatt, az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt, Itv. 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Wellmann György s.k. a tanács elnöke, Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bíróági ügyintéző